

4. Rusínska menšina [A ruszin kisebbség] (Teodozia Lattová)

1. január, Bratislava – Prezident SR Ivan Gašparovič medzi významnými osobnosťami Slovenska vyznamenal ortopéda Michala Šteňa a neurochirurga Juraja Šteňa, ktorí pochádzajú z Klenovej a spisovateľa a folkloristu Michala Šmajdu z Krásneho Brodu.

1. január, Prešov – Od Divadla Alexandra Duchnoviča v Prešove sa odčlenil Poddukelský umelecký ľudový súbor (predtým Poddukelský ukrajinský ľudový súbor). Jeho riaditeľom je Prešovský samosprávny kraj, sídli v priestoroch Divadla Jonáša Záborského v Prešove a jeho repertoár sa skladá prevažne z rusínskeho folklóru. Súbor vedie poverený riaditeľ Miroslav Morochovič.

11.,12.,19. január, Bratislava, Prešov, Medzilaborce, Stará Ľubovňa, Veľká Lomnica, Bardejov, Habura a iné mestá a obce Slovenska – Uskutočnili sa novoročné plesy (podľa Juliánskeho kalendára) s tradičnými jedlami, ľudovými zvykmi a veselou zábavou.

13. január, Osadné – Uskutočnil sa 5. ročník vianočného (roždestvenského) koncertu, ktorý pripravili miestna pravoslávna cirkev, obecný úrad a okresná organizácia Rusínskej obrody na Slovensku v Snine.

13. január, Čertizné – Mons. Ján Babiak, SJ, prešovský eparcha Gréckokatolíckej cirkvi posvätil nový Dom nádeje. V tejto obci je pochovaný Adolf Dobrianský, rusínsky buditel a básnik Júlij Stavrovský Popradov.

18. január, Bratislava – Uskutočnilo sa stretnutie rusínskej mládeže a členov Združenia rusínskej inteligencie v Bratislave pri tradičnom stole na sviatok Bohojavenija. Začala sa nová tradícia spoločnej večere ďaleko od domova. Začiatkom tohto roku pri Združení inteligencie Rusínov na Slovensku vzniklo tzv. mladé krídlo ZIRS-u s názvom Molodi Rusini.

14. január, Bratislava – Národnostnému vysielaniu Slovenského rozhlasu boli zmenené vysielacie časy aj frekvencie (VKV). Národnostno-etnické vysielanie (rusínske, ukrajinské, české, poľské, nemecké a rómske) sa vysiela na stredných vlnách Nitra, Rimavská Sobota a Prešov v ranných hodinách.

18. január, Stropkov – Na zastupiteľstve mesta Stropkov ocenili päť osobností mesta a jeden umelecký kolektív. Primátor mesta Peter Obrimčák odovzdal ocenenia tým, ktorí prispeli k rozvoju a zviditeľňovaniu mesta. Ďakovné listy dostali Terézia Lipinská, Eduard Šmilňák a Edita Fedorková. Ceny mesta si odniesol pravoslávny duchovný Peter Cuper – pri príležitosti životného jubilea 80 rokov, za aktívnu činnosť pri výstavbe nového chrámu pravoslávnej cirkevnej obce v Stropkove a za zveľaďovanie mesta najmä po jeho duchovnej stránke a divadlo mladých No-Tak. Čestnou občiankou mesta sa tohto roku stala speváčka Beáta Dubasová.

24. január, Bratislava – Prezident SR Ivan Gašparovič prijal predstaviteľov národnostných menšín žijúcich na Slovensku. Za rusínsku národnostnú menšinu v prezidentskom paláci boli prítomní Vladimír Protivňák, predseda ROS a člen Svetovej rady Rusínov, Pavel Dupkanič, predseda DR ROS a dlhoročný aktívny činiteľ rusínskeho národnostného hnutia a Teodozia Lattová, tajomníčka ROS a dlhoročná redaktorka rusínskeho vysielania Slovenského rozhlasu.

27. január, Bratislava – V primaciálnom paláci uskutočnil sa akt udelenia najvyššieho izraelského vyznamenania Spravodlivý medzi národami, ktorým bol ocenený rusínsky biskup, blahorečený Pavel Peter Gojdič, ČSSB, in memoriam. Pomáhal Židom počas druhej svetovej vojny v čase holokaustu.

30. január, Prešov – Sv. otec Benedikt XVI zriadil Gréckokatolícku metropoliu so sídlom v Prešove. Ustanovil prvého gréckokatolíckeho metropolitu doterajšieho prešovského biskupa Mons. Jána Babjaka, SJ. V ten istý deň pápež povýšil gréckokatolícky apoštolský exarchát na Košické biskupstvo a prvým eparchom ustanovil doterajšieho axarchu Mons. Milana Chautura, CSsR. Taktiež zriadil nové gréckokatolícke biskupstvo so sídlom v Bratislave, prvým eparchom novozriadenej eparchie menoval Mons. Petra Rusnáka.

31. január, Bratislava – Slovenský rozhlas vypoľ vysieláče v Košiciach, Vysokých Tatrách a v Stakčíne pri Snine. Na východe krajiny bol v prevádzke len strednovlnný vysielateľ v Prešove. Po sťažnostiach občanov rusínskej národnosti na zlú kvalitu signálu už zareago-

valí aj oficiálne organizácie Rusínov. Práve na stredných vlnách prináša Slovenský rozhlas program svojho piateho okruhu, národnostného Rádia Patria. Signálom nie sú pokryté celé regióny s najväčšou koncentráciou rusínskeho obyvateľstva.

Január, Kružľov – Začiatkom roku 2008 v obvode farského úradu v Kružľove, Krivom a Bogliarke vznikli biblické krúžky, ktoré založil správca gréckokatolíckej fary o. Chanat. Jeho cieľom je viesť detí k tomu, aby hovorili po rusínsky, teda materinským jazykom a pritom žili aj duchovným životom. Čítajú evanjeliá po starosloviensky, hovoria o biblických príhodách a pod.

Január, Prešov – Prešovský katedrálny zbor sv. Ioana Krstiteľa vydal tretie CD s tradičnými duchovnými piesňami pod názvom Spasi mja, Bože moj, ktoré vyšlo pri príležitosti 40. výročia účinkovania tohto zboru.

Január, Bajerovce – Bajerovce-horske selo, to je názov publikácie, ktorá vyšla pri príležitosti 730. výročia od prvej písomnej zmienky o obci – pripravili Michal Mindek a Juraj Kundrát.

Január, Snakov – PaedDr. František Dancák pri príležitosti 150. výročia od narodenia o. Emila Kubeka, významného rusínskeho gréckokatolíckeho otca duchovného, rodofuba a spisovateľa vydal Zborník dokumentov o tom, čo bolo povedané a napísané na všetkých spomienkových akciách. Emilovi Kubekovi bola v Snakove odhalená pamätná tabuľa.

Február, Prešov – K 150. výročiu narodenia Emila Kubeka (1857-1940) vyšiel v preklade do rusínčiny, azbukou, výber z jeho prózy Jedno stretnutie. Knihu sponzoroval Fond Stevena Chepu pri Toronskej univerzite v Kanade a Obecný úrad v Snakove. Publikáciu zostavili Mária Malcovká a František Dancák, predslov je z pera akademika P. R. Magocsiho z Toronskej univerzity. Výber prózy Emila Kubeka, ktorý dlhé roky pôsobil na fare v Snakove, vydal v Prešove Svetový kongres Rusínov.

9. február, Svidník – Bol predstavený premiérový CD album Miloša Strončka a Eugénie Kostovej Zelená bučina ponyže Svydnyka. Texty a melódie pripravil Ladislav Macko, hudbu nahral Bobo Bartko. Album obsahuje rusínske ľudové piesne.

15. február, Ubľa, Ulič – Starostovia obcí z Ubľansko-uličskej doliny adresovali otvorený list prezidentovi SR, predsedovi vlády, predsedovi a poslancom NR SR. Vyjadrili v ňom nespokojnosť s novelou colného zákona, ktorá podľa nich diskriminuje a obmedzuje obyvateľov prihraničných oblastí. Na základe uvedenej novely, ktorá vstúpila do platnosti 1. januára 2008 a mala by zabrániť nelegálnemu pašovaniu tovaru z Ukrajiny, okrem obmedzení množstva dovezeného tovaru oslobodeného od cla sú povinní, „v prípade nákupu väčšieho množstva tovaru, pri prechode colného hraničného priechodu predložiť okrem Cestovného pasu aj občiansky preukaz, hodnoverný dôkaz o navštívenom mieste na Ukrajine, a to cestovný lístok miestnej hromadnej dopravy, doklad o zakúpení a nadobudnutí dovážaného tovaru a písomné colné vyhlásenie, ak je požadované colným orgánom,“ uvádza sa v liste. Tento list podpísali aj starostovia obcí v okresoch Sobrance, Michalovce a Trebišov.

16. február, Prešov – V mestskej hale Prefekt Kongregácie pre východné cirkvi kardinál Leonardo Sandri slávnostne intronizoval prvého gréckokatolíckeho arcibiskupa metropolitu Jána Babjaka.

17. február, Prešov – Signatári Charty rusínskych gréckokatolíckych veriacich na Slovensku 2007 vydali Verejné vyhlásenie k novému kánonickému usporiadaniu Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku, ktorá nenaplnila ich očakávania „mať svojho biskupa“. Rusínski gréckokatolícki veriaci už viac ako 10 rokov usilujú o uznanie tohto ich práva a opakovane sa obracali so žiadosťami na Apoštolskú nunciatúru v Bratislave o rusínskeho biskupa. Chartu podpísalo vyše 1500 signatárov.

18. január, Humenné – Humenská okresná organizácia Rusínskej obrody a iní organizátori pripravili druhý svätý večer.

20. február, Snina – Početní diváci a poslucháči vo Vihorlatskej knižnici spolu s Jozefom Francúzom, ktorý fotografuje Východné Karpaty od roku 1975 prešli 300-kilometrovú trasu (v protismere) valašskej kolonizácie Karpát zo Slovenska, cez Poľsko, Ukrajinu až do Rumunska. Ako autor skonštatoval – končí pastierska sláva Polonín a začína sláva turistická.

21. február, Prešov – V Múzeu rusínskej kultúry bola sprístupnená prvá výstava od jeho zriadenia (1. 1. 2007). Vystavené boli cirkevné obradné predmety z Kamienky v okrese Stará Ľubovňa, z dreveného chrámu z Topole v okrese Snina, historické biblie a ikony zo súkromnej zbierky výtvarníka Igora Peštu. Druhú časť výstavy tvorili podobizne významných osobností Rusínov autora V. Skakandija a tiež veľkoplošné texty expozície Rusíni na Slovensku, ktorú pripravila Rusínska obroda na Slovensku.

21. február, Medzilaborce – Na Mestskom úrade sa konalo pracovné stretnutie riaditeľov škôl a školských zariadení v rámci Školského úradu v Medzilaborciach. Hlavnými bodmi programu bolo hodnotenie výchovno-vzdelávacích výsledkov za 1. polrok školského roka 2007/2008, otázka pracovnej zdravotnej služby či prejednanie návrhu metodologickej činnosti materských škôl. Do prvého ročníka do škôl obvodu sa zapísalo 92 žiakov. V tomto školskom roku opustí lavice základných škôl 135 deviatakov (ZŠ Habura 5, Výrava 9, Radvaň 11, ZŠ Komenského 61 a ZŠ Duchnovičova 49). Región sa vyľudňuje.

23. február, Prešov – Zasadal Koordinačný výbor rusínskej obrody na Slovensku, hodnotil realizáciu projektov v uplynulom roku a plánované programy na rok 2008, z ktorých bolo zaevidovaných na MK SR 27. Druhou témou rokovania bola školská problematika, vzdelávanie, knižnice a ich zabezpečenie rusínskou literatúrou. Členovia podporili vznik nového združenia pre folklórne kolektívy, ktoré bude kolektívnym členom Rusínskej obrody na Slovensku. KV ROS taktiež prejednal prípravu na sčítanie ľudu v roku 2011.

24. február, Stebník – Predstavil sa amatérsky divadelný kolektív z Becherova.

27. február, Humenné – 70 rokov oslávil Mikuláš Horňák, rodák z Habury. Mikuláš Horňák je výborným spevákom rusínskych ľudových piesní, humoristom a zabávačom,

vtipkárom, človekom s pevnou vôľou a životným optimizmom. 20 rokov bol členom známeho Humenského tria. Spevácka trojica dosiahla mnohé úspechy, získala rôzne ocenenia – ministra kultúry, predsedu vlády, dvanásť krát sa stala laureátom speváckych súťaží. Nahrávala v Československom rozhlase v roku 1981 pod taktovkou Miroslava Dudíka a v Prešovskom rozhlasovom štúdiu. V roku 2004 zastupoval východ našej republiky na medzinárodnom festivale humoru a satiry v Užhorode, kde sa stal absolútnym víťazom.

28. – 29. február, Medzilaborce, Kozienice (Poľsko) – Na pozvanie primátora mesta a Gminy Kozienice v Poľsku Ing. Tomasza Smietanku sa primátor mesta Medzilaborce Ing. Ladislav Demko a prednosta MsÚ Ing. Vladislav Višňovský zúčastnili na oficiálnom stretnutí. Predmetom rokovania boli otázky prehodnotenia ďalšej spolupráce v rámci uzatvorenej partnerskej zmluvy s mestom Kozienice.

1. marec, Prešov – Inštitucionálnou bázou pre rozvoj rusinistiky v celej SR sa stal novozriadený Ústav rusínskeho jazyka a kultúry (ÚRJK) na Prešovskej univerzite (PU). Je jediným svojho druhu v SR a tým aj najvyššou vedeckou autoritou pre oblasť rusínskeho spisovného jazyka, ktorý bol kodifikovaný v roku 1995. Učiteľstvo rusínskeho jazyka a literatúry je študijným programom v kombinácii s ďalšími 12 predmetmi. Poverená riaditeľka ÚRJK PU je Anna Plišková. Ústav nadviazal na doterajšie oddelenie rusínskeho jazyka a kultúry v rámci Ústavu regionálnych a národnostných štúdií PU. ÚRJK plánuje spojenie s podobnými pracoviskami rusinistiky na univerzitách v Krakove, Novom Sade a v Nyíregyháze.

1. – 2. marec, Mineapolis (USA) – Uskutočnili sa oslavy 25. výročia vzniku Rusínskej asociácie pod názvom Duchnovičove dni. Program pre tretiu a štvrtú generáciu vystaňovalcov z Východného Slovenska pripravila aj rodina Reviľakových, ktorá im spievala najznámejšie autentické rusínske piesne, spomínala na život v Bardejovskom okrese a na bohoslužbe v kostole sv. Ioana byzantského spievala rusínske hymnické piesne.

1. marec, Bratislava – Ing. Róbert Oravec, riaditeľ sekcie techniky a IT Slovenského rozhlasu sľúbil s účinnosťou od 1. marca 2008 zvýšenie vysielačieho výkonu vysielača Prešov (702 kHz). Ide o počuteľnosť vysielača Rádia Patria na východe Slovenska. Preto sa Združenie inteligencie Rusínov Slovenska obrátilo na širokú verejnosť, najmä na starostov obcí, aby poskytli informácie o kvalite rádiového signálu v regióne.

1. marec, Chmeľová – Občania tejto prihraničnej obce Bardejovského okresu majú v priestoroch klubovej miestnosti v objekte obecného úradu k dispozícii verejne prístupný a bezplatný internet. Prístupný je aj pre turistov.

3. marec, Ruský Kerestur (Srbsko) – Prednostovia obvodných úradov z Bardejova a Svidníka, Martin Choma a Milan Cocuľa, ktorý je zároveň aj poslancom Prešovského samosprávneho kraja, spolu s vedúcim odborom vzdelávania a kultúry mesta Bardejov – Miroslavom Bujdom, navštívili Ruský Kerestur. S predstaviteľmi Rusínov vo Vojvodine sa zhovárali o možnostiach rozvoja spolupráce v oblasti vzdelávania, kultúry, športu, ale hlavne v ekonomickej oblasti. S ohľadom na možnosti spolupráce v

spoločných projektoch, podporovaných Európskou úniou, sa zaujímali o možných partnerov pre podnikateľské subjekty v Prešovskom kraji.

3. marec, Svidník – Cirkevnú základnú školu sv. Juraja navštívil rusínsky spisovateľ Štefan Suchý. So žiakmi rusínskeho jazyka strávil zaujímavú hodinu, na ktorej predstavil svoju najnovšiu knihu poézie pre rusínske deti *Nezábudka*. Je to v poradí tretia kniha pre deti v rusínskom jazyku

6. marec, Humenné – V koncertnej sieni Vihorlatského múzea v Humennom sa uskutočnila vernisáž 16. ročníka medzinárodnej výstavy *Karpatská kraslica 2008*. Organizátormi výstavno-súťažného podujatia boli Vihorlatské múzeum a Okresná organizácia Únie žien Slovenska v Humennom. Prezentovalo sa tridsaťštyri autorov nielen z tradičnej bašty „písankarstva“, teda rusínskeho regiónu, ale aj z iných častí Slovenska. Výstavu doplnili aj exponáty z Maďarska, Ukrajiny a Poľska.

8. marec, Frička – Malá rusínska obec Frička doplnila svoje symboly o obecnú hymnu. Na prvom obecnom plese bol prezentovaný a spečatený text a melódia hymny. Obsah hymny vyjadruje nostalgiu za dobou plnou spoločenského života v tejto dedinke a vzbudzuje vieru v lepšiu budúcnosť (Frička, Frička naše selo, nit už tu tak veselo, rozšli ša tvoji diti po Slovensku, po šviti ...). Text hymny zložil starosta obce Vasil Hudák, hudbu skomponovala hudobná skupina Domino, naspieval člen skupiny Vlado Pasternak, rodák obce.

14. marec, Prešov – V Divadle Alexandra Duchnoviča sa uskutočnila premiéra hry Blaha Uhlára Dobropis. „ Herci a režisér sa dohodli, že pri tejto hre budú hovoriť málo textov, aby to bolo skôr predstavenie, že sa vám niečo sníva. Ide o voľné predstavy a o veľa hudby. Táto hra je náročnejšia na výtvarnú zložku. Všetko sa zaznamenáva a formuluje sa do skoro ustálenej podoby“, povedal režisér a autor hry.

14. marec, Humenné – Prednosta Obvodného úradu v Humennom Vasil Gavula pri príležitosti životného jubilea prijal starostku obce Ruská Kajňa Annu Kuzmovú. Poďakoval sa jej za doterajšiu prácu v prospech sociálno-ekonomického a spoločenského rozvoja obvodu a osobitne ocenil jej dlhoročnú každodennú prácu vo funkcii starostky obce Ruská Kajňa, kde rieši aj požiadavky občanov Košarovskej doliny.

15. marec, Ruský Kerestur (Srbsko) – Zomrel jeden z najvýznamnejších rusínskych spisovateľov, básnik, dramatik, prvý laureát Ceny Alexandra Duchnoviča za rusínsku literatúru Djura Papharhaj. Jeho diela hrala aj činohra Divadla A. Duchnoviča v Prešove.

15. marec, Prešov – V galérii Átrium otvorili výstavu výtvarných diel s témou drevených kostolíkov východného Slovenska. Autorom obrazov je László Magyar. Jeho tvorbu ovplyvňuje tradičné zakarpatské prostredie i život v modernom veľkomeste v Budapešti, pričom sa tieto vnímania rozličných prostredí navzájom nebijú. László Magyar sa narodil na Ukrajine v Čope, žije v Užhorode. Je členom Akadémie výtvarných umení v Budapešti. Od roku 2002 je predsedom Maďarského spolku výtvarných umení Imre Reveša.

15. marec, Jordanville (USA) – V 81. roku života zomrela hlava Ruskej pravoslávnej cirkvi v zahraničí – metropolita Laurus. Počas jeho života bol „Byzantský svet“ poznamenaný rozkolmi a nepokojmi, a paradoxne práve on sa stal symbolom zjednotenia ruského a zahraničného pravoslávia. Dňa 17. mája 2007 podpísal zmluvu – „Řeň ĩ eřmĩč÷Írñeĭ ĩaũlíčč“ s patriarchom moskovským a celej Rusi Alexejom II. Práve táto dohoda ukončila rozklad v Ruskej cirkvi na domácu a „emigrantskú“, ktorý nastal po boľševickej revolúcii v roku 1917. Laurus sa narodil ako Vasil Škurla 1. januára 1928 v Československu, v rusínskej dedine Lodomirová v okrese Svidník. Vo veku 11 rokov odišiel do miestneho kláštora a v roku 1946 sa odsťahoval s ďalšími mníchmi do Jordanville v štáte New York. O dva roky ho prijali do mníšskeho radu a namiesto dovtedajšieho mena Lavr začal používať Laurus. Za kňaza bol vysvätený v roku 1954 a biskupom sa stal v roku 1967. V októbri 2001 ho zvolili za piateho metropolitu Ruskej pravoslávnej cirkvi v zahraničí.

15. – 17. marec, Nižný Tvarožec – Únia žien Slovenska pripravila výstavu ručných prác s tematikou Veľkej noci. Vďaka výstave obyvatelia Nižného i Vyšného Tvarožca, žiaci materskej i základnej školy mali možnosť sa oboznámiť s históriou ľudovej kultúry obce. Na výstave nechýbal ani veľkonočne prestretý stôl s dobrotami z posväteného košíka. Stôl zdobili ručne maľované taniere, drevené zdobené lyžice i naberačky, petrolejka.

23. marec, Jakubany – Originálnu Veľkú noc do dnešných dní prežívajú v rusínskej obci Jakubany v Staroľubovnianskom okrese. Mládenci tu dodnes nosia na Veľkonočný pondelok kroje. V utorok polievajú dievčatá a ženy. Na liturgiu sa ženy a dievčatá obliekajú do bieleho kroja.

28. marec, Snina – Samosprávy šiestich rusínskych obcí susediacich s Národným parkom Poloniny – Ulič, Ubl'a, Stakčínska Roztoka, Kalná Roztoka, Hrabová Roztoka a Klenová – ktoré vykurujú obecné objekty spaľovaním drevnej štiepky v kotolniciach na biomasu, boli postavené pred veľký problém. Osem mesiacov po implementácii projektu na zmenu palivovej základne s nákladom vyše 60 miliónov korún im ministerstvo životného prostredia odmietlo uznať nákup strojných zariadení ako oprávnené výdavky. Obciam hrozí, že 16 až 18 miliónov korún zostane na ich pleciach. Pre niektoré by to znamenalo nútenú správu. Projekt zastrešovalo občianske združenie Poloniny. Jeho predseda a zároveň starosta Stakčínskej Roztoky Dušan Hirjak požiadaval o pomoc štátneho tajomníka MŽP SR Jaroslava Jaduša, ktorý sa zúčastnil na rokovaní regionálneho ZMOS v Snine.

30. marec, Humenné – Minister kultúry SR Marek Maďarič sa v priestoroch Vihorlatského múzea stretol so zástupcami kultúrnych inštitúcií. V úvode uznal, že miestna a regionálna kultúra boli značne zanedbávané. Riaditeľka Múzea moderného úmnia A. Warhola v Medzilaborciach Valika Maďarová oboznámila ministra so špecifickým problémom Warholovho múzea, ktoré bojuje s chronickým nedostatkom finančných prostriedkov na nákup diel svetoznámeho umelca. Riaditeľ Osvetového strediska J. Duplák sa dožadoval navýšenia prostriedkov v grantoch pre regionálnu a miestnu kultúru. Riaditeľ Vihorlatského múzea Vasil Fedič oboznámil ministra so zámerom vytvoriť v múzeu stálu rómsku expoziáciu.

4. apríl, Bratislava – V Národnej rade SR podal interpeláciu poslanec Jaroslav Ivančo (SDKÚ-DS) podpredsedovi vlády pre vedomostnú spoločnosť, ľudské práva a národnostné menšiny Dušanovi Čaplovičovi. Poslanec zo Svidníka upozornil na neúnosnú situáciu vo vysielaní Rádia Patria pre národnostné menšiny Slovenského rozhlasu, ktorá nastala po bezohľadnom vypnutí strednovlných vysielateľov. Jaroslav Ivančo vyzval podpredsedu vlády SR na prijatie konkrétnych krokov, vrátane vyčlenenia finančných prostriedkov pre zabezpečenie vysielania zvýšeným výkonom z Prešova na frekvencii 702 kHz a obnovu činnosti vysielateľa Stakčín. Poslanec NR SR požiadal podpredsedu vlády SR, aby vláda, ktorá vehementne bráni práva slovenskej menšiny v Maďarsku pristúpila aj k napĺňaniu práv Rusínov na Slovensku.

5. apríl, Užhorod (Ukrajina) – Bol vydaný unikátny rusínsko-ukrajinsko-ruský slovník Dimitrija Popa. Autor slovníka, známy filológ-slavista je aj autorom mnohých kníh z histórie Podkarpatskej Rusi. Po knihe Malé dejiny Podkarpatskej Rusi autor predstavil publikáciu Jazyk podkarpatských Rusínov ako objekt politických intríg, kde vykreslil ťažkosti, ktoré absolvoval slovanský rusínsky jazyk za posledných tisíc rokov. Začína v 9. st. v epoche učiteľov všetkých Slovanov, solunských bratov Cyrila a Metóda, ktorí priniesli slovanskú „azbuku“ a preklady Liturgie a Evanjelia.

5. apríl, Prešov – Zasadalo zastupiteľstvo Prešovského samosprávneho kraja. V jeho programe bola aj otázka ukrajinského repertoáru v Divadle Alexandra Duchnoviča. Otázkou sleduje aj Vevyslanectvo Ukrajiny v SR, ktorému sa nepozdáva, že divadlo vo svojom repertoári má iba hry v rusínskom jazyku. Hoci divadlo vychádza z potrieb regiónu, pre Ukrajincov pozýva divadelných umelcov z Ukrajiny, no aj tak na žiadosť ukrajinskej diplomacie si musí splniť túto úlohu v minulosti zakotvenú v zmluve.

10. apríl, Prešov – Vo veku 74 rokov zomrel dlhoročný herec Divadla Alexandra Duchnoviča, tribún akcií tzv. zamatovej revolúcie v roku 1989, spolupracovník rusínskeho a ukrajinského rozhlasového vysielania, poslanec mestského zastupiteľstva v Prešove, predseda Rusínskej obrody na Slovensku, športovec Mikuláš Laš.

25. apríl, Bratislava – Bratislavský samosprávny kraj pripravil Večer autentického folklóru. Uskutočnil sa v kultúrnom zariadení Petržalky. Účinkovali: folklórny súbor Kečera z Jakubán, ľudová hudba Pastrnoci a hudobná skupina Domino.

1. máj, Svidník – Národopisnú expozíciu v prírode SNM – Múzea ukrajinskej kultúry vo Svidníku Skanzen otvorili širokej verejnosti. Komplexná národopisná expozícia, sprístupnená v r. 1982, na základe výrazného hmotného materiálu podáva návštevníkom ucelenú predstavu základných životných podmienok Rusínov Slovenska v minulých historických obdobiach. Rad podujatí v skanzene sa začal stavaním mája.

1. máj, Prešov – Riaditeľom Poddukelského umeleckého ľudového súboru (PULS), ktorý sa začiatkom tohto roka odčlenil od Divadla A. Duchnoviča po výberovom konaní bol menovaný Vladimír Marušin.

2. máj, Medzilaborce – V rámci Májových dní na Duchnovičovej ulici bola slávnostne odhalená pamätná tabuľa Michalovi Václavskému Václavský bol v medzivojnovom

období významným kultúrnym a osvetovým pracovníkom, zakladateľom družstevníctva a učiteľom.

2. máj, Svidník, Dukla – Bola otvorená Vyhliadková veža na Dukle, ktorá patrí pod správu Vojenského historického múzea vo Svidníku. Z tejto veže možno pozorovať celú panorámu slovenského a poľského územia – dejiska bojov o Duklianský priesmyk. V blízkosti Pamätníka československých vojakov v Duklianskom priesmyku zriadili aj Výstavno-informačné centrum, ktoré tiež spadá pod Vojenské historické múzeum Vojenského historického ústavu. Centrum bolo otvorené 1. júna.

2. – 4. máj, Krásny Brod – V poľskom Krasnobróde, s ktorým sa priateli rusínsky Krásny Brod z okresu Medzilaborce sa konali májové slávnosti. Na základe pozvania Janusza Oša sa ich zúčastnila aj delegácia z Krásneho Brodu v SR, vedená starostom Vladimírom Bajajom a poslancami obecného zastupiteľstva. Súčasťou slávností boli kultúrne a športové podujatia i ukážka národných jedál a zvyklostí zúčastnených krajín. Slovensko reprezentoval folklórny súbor Krásnobrodčanka a kapela Kamjana, ktorí svoje umenie predviedli pred 3 000 divákmi.

3. máj, Bratislava – Sekcia mladých pri Združení inteligencie Rusínov zorganizovala prvú rusínsku zábavu, ktorá bola veľmi úspešná, zjednotila mladých Rusínov, ktorí do Bratislavy prišli študovať a pracovať zo všetkých východoslovenských okresov.

4. máj, Mlynárovce – Po 4 rokoch prác slávnostne posvätili obnovený gréckokatolícky chrám a oltár z druhej polovice 19. st. Renovačné práce si vyžiadali finančné náklady vo výške 400 tisíc korún (väčšinu vyzbierali veriaci).

5. máj, Beloveža – Uskutočnil sa 7. ročník turistického pochodu k miestnej Butorjovej kaplnke. Okrem náboženského, športového a folklórneho programu účastníci splnili aj úlohy ekologického charakteru a založili miestnu organizáciu Jednoty dôchodcov, nakoľko v obci žije viac ako 200 starších ľudí – „obec stárne“.

8. máj, Rokytovce – Po prvýkrát v histórii obce sa z iniciatívy správcu Pravoslávnej cirkevnej obce v Krásnom Brode a Rokytovciach Mitr. Protojereja L. Kerecmana a starostky M. Lapišákovskej uskutočnila panychída za padlých v druhej svetovej vojne. Konala sa pri pamätníku, ktorý bol postavený v roku 1977 a je zasvätený padlým občanom v 2. svetovej vojne Petrovi Kantuľákovi a Michalovi Drugovi.

8. máj, Ubl'a – Každý rok 8. mája staršia generácia pripomína mladšej, že sa skončila druhá svetová vojna, z ktorej sa domov nevrátilo veľa mladých ľudí. A keď sa aj vrátili, boli ranení alebo psychicky zničení. Medzi bojovníkmi proti fašizmu bol aj Viktor Bodnár, rodák z Uble. Dostal sa do Buzuluku do 1. Československého armádneho zboru. Prvýkrát sa do bojov zapojil pri dedinke Sokolovo. Zúčastnil sa oslobodenia Kyjeva, Vasiľkova, Žažkova, Bielej Cerkvi. Dostal sa až na územie Ostravska, kde bol ranený. Prišiel o jedno oko. Po návrate z liečenia pracoval v armáde, oženil sa a zostal pracovať v Košiciach. Zomrel v roku 1990. Na pamiatku tohto významného rodáka bola na budove Obecného úradu v Ubl'i odhalená pamätná tabuľa.

10. máj, Prešov – Na mimoriadnej členskej schôdzi sa stretli predstavitelia dvoch ruských klubov, ktorí žiadajú otvoriť Ruský dom pre všetkých Rusínov. Ruský dom spravuje nadácia Ruský klub 1923, ktorá je v dlhoročnom spore s ostatnými dvoma zaregistrovanými Ruskými klubmi.

10. máj, Budapešť (Maďarsko) – Spoločnosť rusínskej inteligencie Antona Hodynku a Budapešťianska rusínska mestská samospráva zorganizovali vedeckú konferenciu pri príležitosti 205. výročia narodenia rusínskeho národného buditeľa Alexandra Duchnoviča. Hlavné referáty na podujatí predniesli Michail Almasi a Dimitrij Pop. Prvý referujúci sa venoval názorom Duchnoviča na pedagogickú a výchovnú činnosť pri formovaní mladej generácie, druhý sa vo svojom vystúpení pod názvom „A. Duchnovič a A. Dobrianskyj – významné osobnosti Rusínov konca 19. storočia“ venoval politickej činnosti našich dejateľov. Predsedníčka Budapešťianskej rusínskej mestskej samosprávy Dr. Mariana Lavinec, vystúpila s príspevkom „Mukačevo v osvetovej činnosti A. Duchnoviča.“ Spestrením podujatia bolo vystúpenie príbuznej Alexandra Duchnoviča Nikolety Terpai. Akcie sa zúčastnil podpredseda ZIRS a podpredseda ROS Ján Lipinský.

13. máj, Bratislava – Predseda petičného výboru Fedor Vico odovzdal na Úrade vlády SR petičné listiny a vystúpil na tlačovej konferencii k otázke národnostného vysielania Slovenského rozhlasu, ktoré je podľa jeho slov „v likvidácii“ – ide o nedostatočnú početnosť programu rusínskeho vysielania, nevhodné časy vysielania, oklieštený redakčný tím a členstvo v Rozhlasovej rade.

13. máj, Svidník – Mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec USA na Slovensku Vincent Obsitnik zavítal do Svidníckeho okresu. Na pôde Mestského úradu ho privítal primátor Svidníka Michal Bartko. Zavítal aj do obce Bodružal, kde ho požiadali o to, aby prijal ponuku stať sa tútorom dreveného chrámu sv. Nikolaja v obci. Ich prosba bola vyslyšaná, a tak sa drevený kostol v obci Bodružal stane ďalším, ktorý v druhej polovici tohto roka získa svojich tútorov – novodobých patrónov (druhou tútorkou tohto chrámu je známa televízna moderátorka Alena Heribanová).

15. máj, Medzilaborce – V rámci projektu ROS Veľkí Rusíni vyšla publikácia Adolf Ivanovič Dobriansky, ktorý má čestné miesto v rusínskej histórii. Bol poslancom za Rusínov aj Slovákov v Uhorskom sneme, politikom, vedcom a charizmatickým činiteľom, sníval o zjednotení všetkých Rusínov žijúcich v karpatskom oblúku.

16. máj, Bardejov – Rusínska obroda – regionálny klub, kolektívni členovia ROS a sympatizanti hodnotili svoju činnosť za posledný rok – v okrese zrealizovali vyše 40 kultúrno-spoločenských akcií, najvýznamnejšia bola v Snakove, kde si pripomenuli 150. výročie narodenia rusínskeho buditeľa, miestneho gréckokatolíckeho farára, spisovateľa Emila Kubeka.

17. máj, Čabiny – Obecný úrad a rodina Chapčákových pripravili vernisáž výstavy Pocta Čabinám. Výstava sa uskutočnila v Dome ľudovej tvorivosti a v Galérii Čabiny, kurátorkou bola Daniela Kapráľová.

19. máj, Bratislava – Združenie inteligencie Rusínov Slovenska pokračovalo vo svojich pravidelných akciách pre Rusínov a ich sympatizantov v sérii Stretnutia pri Dunaji. 19.

mája na besede s bratislavskými Rusínmi bol Ivan Marko, rodák zo Svidníka, amatérsky fotograf, autor série fotografií sakrálnej drevenej architektúry – drevených gréckokatolíckych a pravoslávnych chrámov – cerkví, rímskokatolíckych a evanjelických artikulárnych kostolov na Slovensku a drevených chrámov v Čechách, Poľsku, Maďarsku a v Rumunsku.

23. – 24. máj, Krynica (Poľsko) – Konal sa 5. ročník Medzinárodného bienále rusínskej lemkovskej kultúry. Bola to akcia o rozvoji rusínskeho lemkovského folklóru, modernej hudby, maliarstva, filmu, spisovateľských aktivít, o školstve a i. Bol odhalený pamätník známemu insitnému maliarovi Nikiforovi. Zasadala aj Svetová rada Rusínov, ktorá zhodnotila výsledky 9. Svetového kongresu Rusínov v rumunskom Sighet, prípravu 10. Svetového kongresu v Srbsku a Chorvátsku v roku 2010 a tiež rokovala o súčasnom stave rusínskeho hnutia na Podkarpatsku – v Zakarpatskej oblasti Ukrajiny.

23. máj, Prešov – V netradičných priestoroch bývalých garáží v Prešove sa uskutočnila premiéra hry Maxima Gorkého Na dne. Ako hosťujúci režisér v Divadle Alexandra Duchnoviča hru pripravil Svätózár Sprušanský, preklad V. Kupka, kostýmy Dušan Cigánková, scéna Dušan Štrausová. Táto hra ponúkla 12 vynikajúcich hereckých výkonov. Vysoko ich ocenila aj slovenská divadelná kritika.

30. máj, Prešov – V priestoroch Divadla A. Duchnoviča sa na výročnej schôdzi zišli členovia Spolku rusínskych spisovateľov Slovenska. Okrem hodnotenia činnosti Spolku hovorili o medzinárodnej spolupráci s rusínskymi spisovateľmi a vydaní spoločnej antológie rusínskej prózy, o školstve, ktoré nemá v programe vyučovanie rusínskeho materinského jazyka ako povinného predmetu a tak vyrastajú generácie mladých, ktorí nepoznajú rusínske písmo –azbuku.

Máj, Medzilaborce – Múzeum moderného umenia A. Warhola vystavovalo Warholove diela v mnohých krajinách sveta a prezentovalo mesto Medzilaborce a Slovenskú republiku na vysokej úrovni i s veľkou dávkou hrdosti na svojho rodáka z Mikovej. Múzeum do svojej zbierky 200 exponátov dostalo 40 nových originálov kráľa pop-artu od štyroch súkromných zberateľov. Trhová cena nových exponátov je až 70 mil. korún.

1. jún, Vyšný Mirošov – Obec, Podduklianske osvetové stredisko a Gymnázium Duklianskych hrdinov vo Svidníku pripravili spomienkové stretnutie pri príležitosti 60. výročia udelenia čestného občianstva arm. gen. Ludvíkovi Svobodovi obcou Vyšný Mirošov. Podujatie sa začalo slávnostnou svätou liturgiou v miestnom Pravoslávnom chráme a pokračovalo v obecnom kultúrnom dome. Po otvorení výstavy fotodokumentov o Ludvíkovi Svobodovi pod názvom Milujem tento kraj zaplnená sála Kultúrneho domu sledovala multimedialnú prezentáciu „Zo života Ludvíka Svobodu“, ktorú pripravili študenti svidníckeho Gymnázia DH. Slávnosť sa konala pod záštitou ministra obrany SR Jaroslava Bašku. So spomienkami na Ludvíka Svobodu vystúpil aj 91-ročný Michal Kriško.

7. jún, Mukačevo (Ukrajina) – Konal sa 1. Európsky kongres Rusínov, na ktorom odznela požiadavka obrátiť sa pre pomoc na Rusko a Európsku úniu, aby Rusíni Podkarpatskej Rusi boli uznaní na Ukrajine ako národ.

7. jún, Košice – Košickí Rusíni, členovia miestnej organizácie Rusínskej obrody sa vybrali na svoje tretie putovanie, tentokrát k historickým pamiatkam poľských Rusínov-Lemkov. Sprevádzal ich gréckokatolícky kňaz Jaroslav Popovec z Čirča, ktorý je zároveň aj predsedom Spoločnosti sv. Jána Krstiteľa na Slovensku

10. jún, Bratislava – Divadlo Alexandra Duchnoviča sa predstavilo v novej budove Slovenského národného divadla hrou Christa Bojčeva Orchester Titanik. Réžia a scéna Jozef Miller a.h.

10. jún, Svidník – S cieľom riešiť informačný a orientačný problém súvisiaci s propagáciou a reprezentáciou drevených cerkví na Karpatskej drevenej ceste zrealizovala nezisková organizácia Drevené chrámy pod Duklou zaujímavý projekt – označenie cestných smerovaní. Finančne ho čiastkou 35-tisíc korún podporil NEFO fond Prešovského samosprávneho kraja (PSK).

12. jún, Prešov – Vo vysokoškolskom areáli Prešovskej univerzity sa uskutočnil Deň otvorených dverí, ktorý pripravil Inštitút rusínskeho jazyka a kultúry. S možnosťami štúdia rusínskeho jazyka v kombinácii s ďalšími predmetmi sa zoznamovali žiaci stredných škôl z okresov Snina, Bardejov, Svidník a Prešov.

12. – 13. jún, Habura – Začal sa dvojdňový program slávností Dni Habury. Obec oslavovala 465 rokov od prvej písomnej zmienky, športom pripomenula svojho rodáka, futbalistu Vladimíra Onufráka, v gréckokatolíckom chráme za prítomnosti metropolitu arcibiskupa mons. Jána Babjaka, SJ bol vysvätený zrekonštruovaný interiér chrámu a predstavené CD o Habure a jej obyvateľoch.

14. jún, Miroľa – V poradí už 9. drevený chrám, národná kultúrna pamiatka bol obnovený a to zásluhou neziskovej organizácie Drevené chrámy pod Duklou za účasti svetských patrónov. V tomto prípade patrónmi boli generálna riaditeľka bankovej inštitúcie Regina Ovesny Straka a eurokomisár Ján Figeľ. Za účasti arcibiskupa Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku Jána Babjaka, SJ bol chrám vysvätený. Nadácia SPP za finančnú pomoc dostala titul Blahoditeľ. Prispela aj na obnovu chrámov v Ladomirovej a v Krajnom Čiernom.

20. jún, Bratislava – Bratislavskému publiku sa so svojou úspešnou hrou Maxima Gorkého Na dne predstavila činohra Divadla Alexandra Duchnoviča z Prešova – réžia Svätozár Sprušanský.

20. jún, Prešov – Rusínska obroda na Slovensku zrealizovala svoju centrálnu akciu v umeleckom prednese rusínskej poézie a prózy – 9. ročník Duchnovičov Prešov. Zúčastnilo sa na ňom vyše 70 súťažiacich v 8 kategóriách a dva divadelné kolektívy. Je to celoslovenská súťaž, počas ktorej účastníci aj súťažiaci pracujú s azbukou, rusínskou abecedou, zoznamujú sa s rusínskymi spisovateľmi, prekladajú literatúru do rusínskeho jazyka a skúšajú svoje spisovateľské nadanie

24. jún, Praha (Česko) – Uskutočnila sa prezentácia knihy Tomaša Piláta o legendárnom brankárovi Slávie Praha a učiteľovi Alexovi Bokšajovi. Knihu vydala Spoločnosť priateľov Podkarpatskej Rusi v Prahe v edícii Česká expedícia.

27. jún, Bratislava – Konalo sa stretnutie Rusínov, na ktorom boli premietané filmy s rusínskou problematikou v rámci projektu Rusíni vo filmovom dokumente. Účastníci videli 3 filmy: Farebné kamienky Juraja Jakubiska, Portrét Rusína na fóne kumštu / Michala Šmajdu z Krásneho Brodu/ a Jakub, ktorý predstavuje rumunských Rusínov

28. jún, Kremenec – Hranica troch štátov – tu sa uskutočnil 1. ročník turistickej akcie v Beskydách, na ktorej sa zúčastnila mládež z historických karpatskorusínskych regiónov Ukrajiny, Slovenska a Poľska. Účastníci prijali Vyhlásenie prvého interregionálneho stretnutia rusínskej mládeže, kde sa uvádza: „...Karpatskí Rusíni sú jeden národ...prežili sme „berlínske múry“, ktoré izolovali Podkarpatskú Rus od iných rusínskych území, od reálneho európskeho kontinentu, hoci sme odnepamäti boli časťou Európy a tak aj zostaneme, pretože sme v jej geografickom centre...“.

28. – 29. jún, Medzilaborce – Pod záštitou predsedu vlády SR uskutočnil sa najväčší sviatok kultúry Rusínov Slovenska a to už 46. ročník pod názvom Festival kultúry a športu. V programe dominoval rusínsky folklór, ale predstavili sa aj moderné skupiny domáce a zahraničné.

29. jún, Košice – Klub národnostných menšín s Komisiou národnostných menšín pri Mestskom zastupiteľstve pripravili 10. ročník športového podujatia národnostných menšín.

30. jún, Bratislava – Zasadala Rada vlády SR pre národnostné menšiny a etnické skupiny. Rusínov v Rade zastupuje Dr. Ivan Bandurič. Na zasadnutie boli pozvaní aj zástupcovia petičného výboru, ktorí 13. mája odovzdali na príslušnom oddelení Úradu vlády SR petíciu občanov, poslucháčov rusínskeho vysielania Slovenského rozhlasu. Jednalo sa hlavne o nepočuteľnosť rusínskeho vysielania /NEV, Košice/, o zmeny času vysielania, doplnenie redakčného kolektívu rusínskeho vysielania, zmätočného rusínskeho a ukrajinského vysielania, doplnenie člena Rozhlasovej rady o predstaviťela rusínskej národnostnej menšiny a i.

2. júl, Praha (Česko) – V Dome národnostných menšín bola otvorená výstava rusínskej histórie a kultúry. Pripravili ju Rusínska obroda v Prešove a na Slovensku a SNM – Múzeum rusínskej kultúry. Časť expozície tvorili karikatúry Fedora Vica.

5. júl, Zboj – Uskutočnil sa festival na pamiatku Petra Lodija, významného právnika, filozofa a pedagóga. Narodil sa v Zboji, študoval vo Veľkom Varadíne, prednášal na univerzitách v Ľvove, Krakove a v Petrohrade, kde je aj pochovaný.

5. – 6. júl, Stará Ľubovňa – Konali sa Slávnosti pod hradom na pamiatku sv. Cyrila a Metoda. V krásnom prostredí skanzenu Ľubovňanského múzea, pri starom drevenom kostolíku z rusínskej obce Matisová sa uskutočnil bohatý program s prezentáciou folklóru Rusínov okresu Stará Ľubovňa.

6. júl, Ulič – Uskutočnil sa folklórny festival so športovými súťažami, organizátormi boli obec a okresná organizácia ROS v Snine.

9. júl, Svidník, Sobrance – Osem drevených kostolíkov postavených na dnešnom území Slovenska v 16. až 18. storočí oficiálne zapísali medzi svetové unikáty. Okrem rímskokatolíckeho kostolíka v Hervartove sa do zoznamu Svetového dedičstva UNESCO dostali aj rímskokatolícky kostol v Tvrdošíne, evanjelické artikulárne kostoly v Leštínách (okres Dolný Kubín), v Hronseku (okres Banská Bystrica), v Kežmarku a gréckokatolícke kostoly v Ruskej Bystraj (okres Sobrance), v Bodružale a v Ladamírovej (okres Svidník).

12. júl, Medvedie – V malej dedinke pod Duklou sa uskutočnilo stretnutie rodákov a pri tejto príležitosti v miestnej cirkvi posvätili symboly obce – erb, vlajku a pečať.

13. júl, Nižná Polianka – V rámci Dní rusínskej kultúry sa uskutočnili Slávnosti rusínskeho folklóru.

17. júl, Kežmarok – 60 rokov sa dožil Juraj Charitun, známy rusínsky aktivista, básnik, pedagóg a autor niekoľkých zbierok poézie. Zúčastňuje sa súťaže Básnici hôr v Poľsku, je predsedom Spolku Rusínov Spiša. Pochádza z Ostružnice, ktorá bola vysťahovaná pre Starinskú priehradu – odtiaľ sa najčastejšie odrážajú myšlienky v Charitunovej poézii.

19. júl, Kocur (Vojvodina, Srbsko) – Ústredným podujatím kocurských Rusínov je festival Kocúrska žatva, ktorý sa konal už dvadsiatykrát. Jeho hlavným organizátorom je Ruské kultúrno-prosvitné družstvo. Hosťom tohoročnej jubilejnej Kocurskej žatvy bol súbor Kurovčan z Kurova, ktorý už osem rokov udržuje priateľské vzťahy s tamojším súborom Žatva. Obyvatelia Kocura si držia rusínske povedomie.

19. júl, Kalná Roztoka – Začala sa festivalová tradícia spojená so športom a stretnutiami rodákov. Obecný úrad pri tejto príležitosti udelil čestné občianstvo svojmu rodákovi, významnému umelcovi Ukrajiny Ernestovi Kontratovičovi.

20. júl, Krajná Bystrá – Obyvatelia prežili krásny festivalový deň vďaka akcii Dni rusínskej kultúry. V programe rusínskych folklórnych kolektívov a sólistov sa predstavili aj hostia, Lemkovia – Rusíni z Poľska.

26. – 27. júl, Miková – V rodisku predkov Andyho Warhola, amerického a svetového umelca uskutočnil sa 17. ročník Mikovského festivalu rusínskej kultúry venovaný A.Warholovi. Festival sa uskutočnil pod záštitou predsedu PSK Petra Chudíka. Na podujatí bola predstavená kniha Heleny a Michala Slivkových s názvom Na staškovskom mosti.

27. júl, Klenová – Pri oslavách 460. výročia prvej písomnej zmienky o obci, stretnutí rodákov a festivalu rusínskej kultúry čestným občianstvom boli poctení rodáci: neurochirurg Juraj Šteňo, ortopéd Michal Šteňo a diplomat Ján Juda.

27. júl – 2. august, Chmeľová, Červený Kláštor – Uskutočnili sa dva letné tábory pre rusínske deti, ktoré podporila Rusínska obroda na Slovensku. Deti sa zdokonaľovali v rusínskom jazyku, učili sa piesne, navštívili mnoho pamätných miest, plavili sa na pltiach na Dunajci, športovali a pod.

1. august, Prešov – Noviny Rusínskej obrody na Slovensku Info Rusín oslávili 5. výročie svojho vzniku. Od roku 2004 noviny vychádzali ako mesačník, od roku 2008 začali noviny vychádzať ako dvojtýždenník. Šéfredaktorkou je od začiatku Anna Kuzmiaková.

2. august, Vyšná Jedľová – Občania oslávili 460. výročie od prvej písomnej zmienky o obci, ktoré boli spojené s posvätením novopostaveného Domu smútku. 460 rokov svojej obce oslávili aj v Hrabovčiku a 600. výročie v Havranci – všetky vo Svidníckom okrese.

3. august, Beloveža – Uskutočnili sa 33. folklórne slávnosti, ktoré v rámci grantového projektu „Dni rusínskych tradícií“, pripravil tamojší obecný úrad v spolupráci s Regionálnym klubom Rusínskej obrody na Slovensku. Na festivaloch ROS je typické to, že sa na nich predstavujú ľudové kolektívy a interpreti z celého východného Slovenska, bez ohľadu na ich národnosť, čím sa zvyrazňuje skutočnosť, že v tomto regióne už oddávna svorne vedľa seba nažívajú nielen Rusíni a Slováci, ale aj príslušníci ďalších národností. Začiatok samotného programu už tradične patril veršom básnika. Tento rok to bola báseň „Žižň Rusina“ (Život Rusína), ktorú zložil Alexander Duchnovič, jeden z najvýznamnejších predstaviteľov rusínskeho národného obrodovania v 19. storočí. Osobnosť Alexandra Duchnoviča je priamo spätá aj s Belovežou, keďže tu pôsobil (1834 – 1838) ako správca miestnej gréckokatolíckej farnosti.

2. – 3. august, Rožkovce – Uskutočnili sa oslavy 530. výročia prvej písomnej zmienky o obci. Začali sa slávnostným otvorením výstavy spomienkových fotografií, ručných prác a výstavy obrazov Petra Capcaru, rodáka obce Žijúceho v Humennom. V nedeľu pokračoval program osláv slávnostnou svätou liturgiou, na ktorej si poľovníci uctili svojho patróna sv. Huberta. Súčasťou liturgie bolo aj posvätenie erbu, vlajky a insignií obce.

7. august, Medzilaborce – Na mimoriadnom zasadaní mestského zastupiteľstva slávnostne udelili čestné občianstvo piatim významným potomkom židovskej komunity medzilaborského okresu – Miriam Frankelovej, Ing. Kataríne Traubnerovej, Jackovi Josephovi, Pinchasovi Mendlovicovi a Jean Pierre Winklerovi. Po slávnostnom akte sa uskutočnilo odhalenie Pamätníka obetí holokaustu z Medzilaboriec a okolia. Účasť prijalo 45 potomkov židovskej komunity, ktorí pricestovali z USA, Izraela a Belgicka. Pamätník je umiestnený v parčíku v centre mesta. Kameň z čiernej žuly vizuálne navrhol rabín Jossi Steiner z Košíc. Text pamätníka napísal v spolupráci s magistrátom a rabínom J. Steinerom Medzilaborčan Ján Hlavinka z Ústavu pamäti národa, ktorý sa problematikou židovského holokaustu zaoberá. Symboliku celého aktu umocňuje fakt, že kameň opracoval miestny kamenár. Tak sa Medzilaborčania po vyše šesťdesiatich rokoch prostredníctvom svojich volených zástupcov ospravedlnili potomkom veľkej židovskej komunity, ktorá v meste kedysi žila, za hanobenie, prenasledovanie a deportácie. Na spomienkovom akte sa spolu s nimi zúčastnili aj veľvyslanec Izraela na Slovensku Zeev Boker, predstaviteľia Ústredného zväzu židovských náboženských obcí na Slovensku, a iní.

8. august, Humenné, Arles (Francúzsko) – Na najstaršom fotografickom festivale v Arles na juhu Francúzska sa úspešne prezentovala aj Humenčanka Lucia Nimcová.

Mladá rusínska fotografka prevzala jedno z najprestížnejších fotografických ocenení – Cenu Oskara Barnacka. Festival v Arles založili pred 39 rokmi. Tento rok prebiehal do 15. septembra v dvadsiatich rôznych priestoroch v meste. V rámci akcie Noc Európy sa na festivale z každej krajiny Európskej únie fotografiami predstavili traja zástupcovia. Slovensko reprezentovali Lucia Nimcová, Dorota Sadovská a Andrej Bán. Úspešná Humenčanka získala štipendium na amsterdamskej Rijksakademie.

9. august, Kamienska – Rusínska obroda na Slovensku a miestna organizácia ROS, obec a Spoločnosť sv. J. Krstiteľa pripravili Dni zvykov a tradícií. Okrem kladenia kytyce pri pamätníku padlých v druhej svetovej vojne, výstav diel významných rusínskych osobností, prezentácie rusínskej tlače a kníh, SNM – Múzea rusínskej kultúry a i. uskutočnila sa slávnostná liturgia, galaprogram a ukážky tradičných remesiel obce a okolia.

10. august, Becherov – Uskutočnili sa folklórne slávnosti, ktoré boli spojené s 18. ročníkom „Stretnutia pri vatre“. Tohtoročný becherovský festival bol súčasťou celoslovenského projektu „Odkaz rusínskych buditeľov“. Týmto projektom sa Rusínska obroda na Slovensku snaží predstaviť širokej verejnosti popredné osobnosti kultúrneho a duchovného života, ktoré sa významnou mierou podieľali na kultúrno-spoločenskom a duchovnom povznesení Rusínov na Slovensku. V Becherove to bola rodina Fariničova. Zatiaľ čo starší z Fariničovcov – otec Alexej (nar. 1873) sa 33 rokov podieľal na vzdelávaní a výchove becherovských detí a mládeže, syn Alexej (nar. 1911) sa až do svojho nespravodlivého obvinenia z protištátnej činnosti v roku 1956 venoval odbornej príprave stredoškolskej a vysokoškolskej mládeže. Okrem toho písal aj poéziu, prózu, podieľal sa na vydaní niekoľkých almanachov a časopisu „Prjaševščina“ (Prešovsko).

16. august, Jarabina – Uskutočnil sa 5. ročník slávnosti zvykov a obyčajov obce pod názvom Poznavaj a uchovaj tradície svojich predkov. Na prezentácii remesiel, výšiviek, krojov, stravy sa zúčastnili občania obce, v kultúrnom programe vystúpili hostia zo Spiša, Šariša, Zamaguria a Poľska.

17. august, Humenné – V skanzene Vihorlatského múzea a Osvetového strediska sa uskutočnil 3. ročník festivalu rusínsko-slovenskej vzájomnosti. Kultúrny program pripravili folklórne súbory z Humenského okresu.

16. – 17. august, Hrabovčik – Oslavovali 460. výročie prvej písomnej zmienky o obci. Hlavný program osláv, popri piatkovom futbalovom turnaji a sobotňajšom otvorení výstavy fotografií, športových súťažiach a ľudovej veselici, prilákal v nedeľu do areálu pri Kultúrnom dome nielen obyvatelov obce, rodákov, ale aj mnohých hostí. Počas slávnostnej liturgie v miestnom Gréckokatolíckom chráme posvätili symboly obce.

27. august – 1. september, Medzilaborce – Folklórny súbor Kamjana z Medzilaboriec sa predstavil v Bulharsku. Každý večer sa konali vystúpenia v rámci tamojšieho medzinárodného festivalu, ktoré sa vždy začínali krojovaným sprievodom. Na festivale sa zúčastnili súbory z Bulharska, Grécka, Jordánska, Moldavy a Slovenska. Divákov folk-

lórny súbor Kamjana zaujal rusínskymi temperamentnými tancami a piesňami z oblasti Medzilaboriec v meste Tzarevo, v Achtopole a v Lozenci. Umelecký vedúci súboru je Vladimír Tarča.

30. august, Snina – Približne 60 bývalých obyvateľov Ostružnice, ktorá zanikla pred 30 rokmi kvôli výstavbe vodného diela Starina, sa po prvýkrát stretli v Snine. Podľa vzoru ostatných šiestich vystahovaných dedín začali tradíciu každoročných stretnutí.

2. september, Čabiny – Začalo sa vyučovanie v prvej škole s vyučovacím jazykom rusínskym. Škola bola pomenovaná podľa významného rodáka, rusínskeho spisovateľa a cirkevného dejateľa Anatolija Kralického. Učovanie prebieha v prvom až štvrtom ročníku, riaditeľkou školy sa stala PaedDr. Mária Jasiková.

7. september, Poráč – Začal sa 16. ročník festivalu rusínskeho folklóru. Predstavili sa nielen domáci, ale aj súbory z Torysiiek, Olšavice, Sloviniek, Beloveže, Hažlína, Prešova i Kolačkova. Vďaka tomuto festivalu domáci každý rok ožívujú tradíciu baníctva v obci. V chráme sv. Demetera sa dodnes slúžia omše v starosloviencine a miestny farrár Milan Gábor pri obradoch používa knihy písané v cyrilike. Poráč je tak jedinou obcou v rámci Košického exarchátu s tradičným liturgickým jazykom. Obyvatelia Poráča sú už od začiatku 18. storočia vo všeobecnosti považovaní za Rusínov.

10. september, Prešov – Inštitút rusínskeho jazyka a kultúry Prešovskej univerzity pripravil Deň otvorených dverí. Zúčastnili sa na ňom žiaci stredných škôl a gymnázií zo Starej Ľubovne, Medzilaboriec, Humenného a Sniny. Okrem iného si vypočuli prednášku PhDr. S. Konečného, CSc. zo SAV v Košiciach o histórii Rusínov v druhom miléniu, a tiež informácie o rusínskom jazyku a kultúre, ktoré je možné študovať na PU a i.

15. september, Ladomirová – Uskutočnil sa tradičný odpustový sviatok na počesť Usikovenija čestnyja hlavy sv. proroka Krestiteľa Joanna. Sviatok bol venovaný aj zosnulému americkému pravoslávnenému metropolitovi Lavrovi, rodákovi z Ladomirovej. Archijereskú svätú liturgiu spoločne so stovkami veriacich z celého východného Slovenska v Pravoslávnom chráme v Ladomirovej slúžili arcibiskup prešovský a Slovenska Ján, biskup z USA Peter Clevelandský, správca chicagskej a stredoamerickej eparchie, biskup Meletij Chotinsky, pomocný biskup metropolitu černovicko-bukovinského Onufria z Ukrajiny, biskup komárňanský Tichon, pomocný biskup pre správu prešovskej pravoslávnej eparchie a ďalší zo svidníckeho arcidekanátu. Tradičný odpustový sviatok v Ladomirovej priniesol pestrý duchovný program nielen v nedeľu, ale aj deň predtým, kde popri posvätení vody pri studni sa veriaci modlili počas niekoľkých obradov.

20. – 21. september, Chmeľová – V rámci projektu Rusínskej obrody na Slovensku sa uskutočnili Dni Chleba a 9. folklórne slávnosti. Pripravili ich obec, regionálny klub ROS v Bardejove a miestna organizácia ROS.

20. september, Prešov – V priestoroch SNM – Múzea rusínskej kultúry sa uskutočnil medzinárodný seminár pod názvom Objavnosť historických prác Nikolaja Beskyda.

Seminár pri príležitosti 125. výročia narodenia N. Beskydu (1883 – 1947) pripravila Rusínska kultúrno-osvetová spoločnosť Alexandra Duchnoviča v Prešove.

21. september, Ruské (bývalá obec na mieste Starinskej priehrady) – Sviatok narodenia Presvätej Bohorodičky a stretnutie rodákov na mieste ruín ich rodiska. Zišlo sa asi 200 rodákov z rôznych miest. Na mieste, kde kedysi stál pravoslávny chrám sa uskutočnila svätá liturgia. Spoločné posedenie doplnili kultúrnym programom.

24. september, Prešov – V SNM – Múzeu rusínskej kultúry predstavil svoje nové zbierky Múdrosť života a Bájky-zabavfajky Jozef Kudzej z Ňagova, ktorý je aj autorom známeho Akafistu blahorčenému vладыkovi Pavlovi Petrovi Gojdičovi.

25. september, Prešov – Stretli sa bývalí členovia Poddukelského ukrajinského ľudového súboru (dnes PULS), ktorý pôsobil ako súčasť Divadla Alexandra Duchnoviča v Prešove.

25. – 28. september, Humenné, Medzilaborce, Snina – Uskutočnil sa 8. ročník prestížneho festivalu rusínskej ľudovej piesne, v rámci akcie Rusínskej obrody na Slovensku Spevy môjho rodu.

28. september, Stebník – Členovia obecného dobrovoľného hasičského zboru pod vedením svojho predsedu Jozefa Peregrima a veliteľa Štefana Kučečku mladšieho slávnostne nastúpili v chráme, kde posvätili svoju zástavu. Popoludni sa konal XV. ročník Magurských slávností, v rámci ktorých vystúpili folklórne skupiny zo Stebníka a okolia. Počas programu bolo prezentované druhé CD súboru Stebníčanka.

7. október, Prešov – V SNM – Múzeu rusínskej kultúry bola otvorená výstava fotografií (1991 – 2006) českej fotografky Dany Kyndrovej pod názvom Podkarpatská Rus.

10. október, Snina – Galéria Andrej Smoláka a mesto Snina na záver 15. Medzinárodného výtvarného festivalu Snina 2008 a Dni mesta 2008 pri príležitosti 665. výročia prvej písomnej zmienky o meste Snina pripravili slávnostný galaprogram, na ktorom bolo udelené čestné občianstvo mesta Dušanovi Rollovi. Váženým hosťom festivalu bol akad. sochár Tibor Bártfay, čestný občan mesta. Bola udelená aj cena Tibora Bártfaya za umenie a to básnikovi Rudolfovi Čižmárikovi.

11. október, Bardejovské kúpele – Uskutočnil sa 10. snem Rusínskej obrody na Slovensku. Delegáti aktualizovali stanovy, zhodnotili činnosť organizácie, zvolili predsedu, výkonný výbor a koordinačný výbor organizácie a prijali Vyhlásenie účastníkov snemu. Z dvoch kandidátov na predsedu ROS bol zvolený doterajší predseda Vladimír Protivňák.

16. – 31. október, Bardejov, Stará Lubovňa, Svidník – Rusíni vo filmovom dokumente – premietanie s komentárom a besedou pripravilo Združenie inteligencie Rusínov Slovenska. Diváci videli filmy: Andy či Andrij (Krzysztof Krzyzanowski), Ladomirské moritaty a legendy (Peter Kerekes) a Iné svety, Made in Šariš (Marko Škop). Záštitu nad akciou prijala Jana Kresáková, generálna riaditeľka sekcie menšinových a regionálnych kultúr MK SR.

17. október, Snina – Mária Girová Vasková z Ruského predstavila svoju zbierku poézie Rodné hniezdo.

24. október, Prešov – Divadlo A. Duchoviča pripravilo premiéru hry Eugene Ionesca Nosorožec, réžia Rastislav Ballek.

25. október, Ubľa – Uskutočnil sa jedinečný festival humoru a satiry Na figliarsku nôtu. Akciu pripravili Vlasta Očetníková, okresná organizácia ROS v Snine a obec Ubľa.

26. október, Hostovice – Bol posvätený nový pravoslávny chrám Pokrova Presvätej Bohorodičky. Chrám vysvätil Jeho Vysokopreosvätenosť Ján, arcibiskup prešovský a Slovenska a ďalší 17 duchovní.

26. október, Košice – V rámci projektu ROS Ja Rusyn byl... pripravila miestna organizácia ROS a Mária Bicková koncert Od srdca k srdcu, na ktorom sa predstavili ľudová hudba Ondreja Kandrača a speváčky rusínskych ľudových piesní Mária Mačošková, Anna Poráčová a duo Natália a Mikuláš Petrašovskí.

28. október, Prešov – V rámci centrálnej akcie ROS sa uskutočnil koncert ľudovej a modernej piesne a scénok pod názvom Dni rusínskych tradícií. Podujatie pripravila miestna organizácia ROS.

13. november, Prešov – Pod názvom Rekapitulácia v Šarišskej galérii bola otvorená výstava výtvarných diel vysokoškolského pedagóga Prof. Ivana Šafranka.

13. november, Bratislava – Stretnutie bratislavských Rusínov na besede s názvom História Rusínov. Hostami boli PhDr. Ľudovít Haraksim, CSc a Prof. Ivan Pop, CSc. z Chebu. Hostia sú najuznávanejšími historikmi a znalcami rusínskej histórie. Besedu moderoval politológ Alexander Duleba.

16. november, Medzilaborce – Uskutočnil sa 3. ročník súťaže rusínskej populárnej hudby Rusín POP music SK. Pripravila ho Rusínska obroda a Spoločnosť A. Warhola.

18. november, Bratislava – Zomrel historik PhDr. Ľudovít Haraksim, CSc., pracovník Historického ústavu SAV v Bratislave. Mnohé práce na svojej celoživotnej vedeckej ceste napísal o histórii Rusínov a ich obrodzujúcom procese po revolúcii v r. 1989.

22. november, Gerlachov, Snakov – Začiatok štafety koncertov Ruthenika pod názvom Laureáti spevov môjho rodu, centrálnej akcie Rusínskej obrody na Slovensku.

22. november, Bratislava – V Mirbachovom paláci Pravoslávna cirkevná obec v Bratislave v spolupráci s Pravoslávnym cirkevným zborom sv. Nikolaja v Bratislave pripravila koncert pravoslávnej duchovnej hudby.

22. november, Tokajik – Uskutočnil sa 2. ročník „Koncertu pre Tokajik“, ktorý sa konal pod záštitou ministra obrany SR Jaroslava Bašku. Počas II. svetovej vojny sa obyvatelia Tokajíka aktívne zapojili do protifašistického odboja.

28. november, Bratislava – Združenie inteligencie Rusínov Slovenska pripravilo ďalšiu besedu, na ktorej sa členovia združenia stretli s rusínskym spisovateľom Š. Suchým a hudobníkmi Jozefom Keselicom a Kristiánom Huňarom. Podujatie pripravil podpredseda ZIRS Ing. Ján Lipinský

28. november, Prešov – Zasadala rada Spolku rusínskych spisovateľov. Doc. Dr. J. Paňko, CSc. predstavil nový almanach spolku na rok 2008, bola vyhodnotená súťaž literárnych diel. Na podujatí PhDr. Gabriel Beskyd slávnostne odovzdal riaditeľke SNM – Múzea rusínskej kultúry v Prešove PhDr. Oľge Glosíkovej, PhDUŠAN 4 biblie z 19. storočia.

28. – 30. november, Prešov – Uskutočnil sa 17. ročník Medzinárodného festivalu duchovných piesní bizantského obradu. Okrem slovenských gréckokatolíckych spevackých zborov na koncert pricestovali aj zbory zo Srbska a Českej republiky – koncert sa uskutočnil pod záštitou komisára EÚ Jána Figeľa.

4. december, Prešov, Kamienka, Ružomberok – Rusínsky spisovateľ Mikuláš Kseňák sa dožil 75 rokov. Je autorom mnohých publikácií, zbierok bájok, poviedok, hier o drotároch, a tiež predsedom Spolku rusínskych spisovateľov na Slovensku.

10. december, Bratislava – V historickej budove Národnej rady SR pri príležitosti Dňa ľudských práv bola udelená národná a medzinárodná cena Jána Langoša blaženému biskupovi gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku, veľkému Rusínovi Pavlovi Petrovi Gojdičovi, in memoriam Národná cena J. Langoša sa udeľuje významným osobnostiam, ktoré preukázali občiansku odvahu pri ochrane ľudských práv a demokratických hodnôt v spoločnosti.

11. december, Čabiny – Uskutočnil sa Mikulášsky večer. Ako odmenu za kultúrny program deti dostali počítač od poslanca VÚC Ing. I. Soleja. Je to prvá základná škola na Slovensku s vyučujúcim jazykom rusínskym.

11. december, Prešov – V SNM – Múzeu rusínskej kultúry sa uskutočnila vernisáž výstavy diel Zuzany Osavčukovej Hapákovej Život v obrazoch. Pri tejto príležitosti v rámci amatérskeho divadla KVIT (Rusínska obroda) vystúpili študenti Pravoslávnej bohosloveckej fakulty PU.

11. december, Prešov – V priestoroch Divadla Jonáša Záborského sa uskutočnila premiéra nového programu PULS-u (program prezentoval rusínsky folklór), ktorý sa v tomto roku odčlenil od Divadla A. Duchnoviča. Jeho zriaďovateľom je Prešovský samosprávny kraj, novým riaditeľom Vladimír Marušin.

12. december, Medzilaborce – Združenie inteligencie Rusínov Slovenska a Múzeum moderného umenia A. Warhola pripravili výstavu fotografií Daniely Kaprálovej pod názvom Pomôž Bože ráno vstáť – Zuzanka. Táto výstava sa uskutočnila aj v iných mestách Slovenska (v Bratislave, Starej Ľubovni a v Prešove).

13. december, Budapešť (Maďarsko) – Zasadala Svetová rada Rusínov, počas ktorej členovia Rady za jednotlivé členské organizácie prejednali program 10. svetového kon-

gresu Rusínov v Srbsku a Chorvátsku (2009) a situáciu v Zakarpatskej oblasti Ukrajiny ohľadom rusínskeho hnutia a oficiálneho uznania Rusínov.

14. december, Košice – V rámci akcie predstavovania vianočných zvykov a kolied 9 národnostných menšín v Košiciach sa predstavila aj rusínska, originálny program pripravil folklórny kolektív Tichopotočan z Tichého Potoka (okres Sabinov).

14. december, Košice – Uskutočnil sa XI. ročník Večera národnostných menšín. Miestna organizácia Rusínskej obrody v Košiciach v sále historickej radnice sa predstavila pásmom kolied v podaní gréckokatolíckeho Katedrálneho zboru sv. Cyrila a Metoda.

14. december, Svidník – Uskutočnil sa 16. Betlehemský večer, pripravila okresná organizácia Rusínskej obrody a Poddukelské osvetové stredisko v Svidníku.

17. december, Prešov – V centre Svetového kongresu Rusínov sa jeho predseda Prof. P. R. Magoczi stretol s predstaviteľmi Rusínskej obrody na Slovensku, rokovali o situácii v rusínskom hnutí a príprave 10. svetového kongresu Rusínov. Prof. Torontskej univerzity v Kanade. P. R. Magoczi sa stretol aj s prorektorkou pre zahraničné veci Prešovskej univerzity doc. PhDr. I. Kovalčíkovou, PhDUŠAN a dohodli sa na konkrétnej spolupráci. Ide o organizovanie vedeckých seminárov karpatorusistiky v roku 2009, o podpore štúdia rusistiky pre zahraničných študentov zo strany nadácie Š. Čepu z Kanady a o organizovaní trojtýždenných letných škôl rusínskeho jazyka pre domácich a zahraničných študentov pod záštitou Prešovskej univerzity.

17. december, Prešov – Uskutočnil sa druhý ročník Betlehemskeho večera. Betlehemskej scénu s Teodoziou Lattovou naštudovali študenti Pravoslávnej bohosloveckej fakulty PU v rámci činnosti amatérskeho divadla KVIK. Scénka jasličkárov pochádza z obce Osadné od M. Mikuláška, ktorá sa zachovala len v ústnej podobe.

18. december, Prešov – V galérii Anny Gajovej sa konala vernisaž výstavy členov spolku KOPA pod názvom Vianočný salón.

18. – 21. december, Medzilaborce – Miestna organizácia ROS prvýkrát pripravila literárno-dramatické pásmo Betlehemska rozprávka.

19. december, Stará Ľubovňa – Uskutočnil sa Betlehemský večer, pripravila ho okresná organizácia Rusínskej obrody v Starej Ľubovni.

19. december, Kolbovce – V škole sa ako nepovinný predmet vyučuje rusínsky jazyk. Bohatý mikulášsky program podľa starých obyčají pripravili deti zo základnej školy. Sviatok Mikuláša Rusíni v minulosti slávil 19. decembra (podľa Juliánskeho kalendára).

20. – 21. december, Humenné, Snina – Uskutočnili sa koncerty pod názvom Laureáti spevov môjho rodu a Zemplin špiva i hutori.

22. december, Bratislava – Pod záštitou eurokomisára Jána Figel'a v koncertnej sieni Klarisky sa uskutočnil vianočný koncert speváckeho zboru Kyrillomethodeon pri gréckokatolíckom chráme Povýšenia sv. Kríža. Zbor spieval diela Š. Ladižinského, Dušan Borňanského, A. Tovačovského, M. Ivanova, M. Semana, N. A. R. Korsakova a ďalších autorov. Dirigoval Adrián Kokoš.

28. december, Habura – V rámci projektu Rusínskej obrody sa uskutočnil Betlehemský večer, program pripravil miestny folklórny súbor Haburčanka.